

CREAREA BAZEI DE DATE PENTRU EVALUAREA UTILIZĂRII TERENURILOR

Olga Cazanțeva*, Alexandru Bejan*

Tipul actual al dezvoltării ecologico-economice a Republicii Moldova este unul tehnogen, care decurge fără a lua în considerație limitele ecologice necesare. Cu toată diminuarea influenței antropice, situația ecologică din republică rămâne tensionată, deși s-a schimbat caracterul problemelor ecologice. În prezent acestea sunt caracteristice statelor în curs de dezvoltare:

- pierderea suprafețelor silvice, ca rezultat al acțiunii populației;
- erodarea și degradarea solurilor, în urma activităților agricole;
- pășunatul excesiv;
- poluarea apei potabile;
- poluarea aerului atmosferic;
- lipsa condițiilor sanitare elementare; etc.

În asemenea condiții, e nevoie de o nouă concepție ecologico-economică de apreciere și modelare a direcțiilor posibile de dezvoltare.

Asigurarea stabilității ecologice a terenului și folosirea lui rațională e posibilă doar prin respectarea unei balanțe, argumentate științific, a ecosistemelor reglabile și autoreglabile. Aceasta determină necesitatea unei analize spațiale a structurii utilizării terenurilor, ceea ce are o mare importanță pentru cercetarea stării ecologice a oricărui teren, deoarece diferitele domenii de folosire a terenurilor duc la schimbări specifice în cadrul mediului natural.

Marele volum al informației primare și necesitatea prelucrării operative a acesteia pentru alcătuirea hărților duce la folosirea tehnologiilor GIS, care asigură atât introducerea, prelucrarea, păstrarea, analiza și vizualizarea datelor, cât și modelarea spațială a datelor, cu prezentarea rezultatelor sub formă electronică sau tradițională. Utilizând procedeele GIS, obținem o vădită economie de timp. Mai mult durează procesul de introducere a materialului disponibil în baza de date și aranjarea lui optimă. Un mare avantaj este și calitatea obținută, care crește odată cu aplicarea programelor specializate folosite la alcătuirea hărților. De asemenea, nu trebuie de trecut cu vederea și faptul că putem efectua mai multe operații cu materialul grafic obținut, iar greșelile observate se corectează sau se înlătură mult mai ușor.

Ca început s-au folosit datele "Cadastrului funciar al Republicii Moldova la 1 ianuarie 2001", care sunt organizate corespunzător. Structura bazei de date elaborate oglindește particularitățile informației disponibile asupra caracterului utilizării terenurilor. Introducerea datelor se face pe comune sub formă de tabel, asigurând posibilitatea prelucrării, păstrării și analizei ulterioare a datelor (fig.1.).

---

* Institutul de Geografie al AȘM

Microsoft Excel Landuse2000

Файл Правка Вид Вставка Формат Сервис Данные Рядов Справка

Times New Roman CE - 9

1	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
2	Denumirea	Codul	Suprafata tot	Pkban	plale fol	Mlaştin	Fol. Agr	alt	Food natural	Cota	Coefficient	Flinta	Cota	Coefficient	Pisui	Cota	Coefficient
3	mun. Bălţi	BL	4142	738	7	74	129	36	983	23,7	23,7	0	0	0	104	2,5	7,8
4	or. Biruinţa	1	257	6	0	14	2	0	22	9,3	9,3	0	0	0,0	0	0,0	0,0
5	or. Făleşti	3	2614	312	13	52	68	12	457	17,5	17,5	0	0	0	181	6,9	20,8
6	or. Glodeni	4	3123	204	43	3	129	20	399	12,8	12,8	0	0	0,0	255	8,2	24,8
7	or. Singerei	6	8284	845	86	79	107	53	1170	14,1	14,1	0	0	0,0	1267	15,3	45,9
8	Albiniţul Vechi	40	3458	227	29	29	43	73	401	11,6	11,6	0	0	0	605	17,5	52,5
9	Alexandreni	64	6827	899	39	61	64	87	1170	17,1	17,1	0	0	0,0	1658	24,3	72,9
10	Balatiua	24	7783	2098	42	146	198	102	2586	33,2	33,2	0	0	0,0	1361	17,7	53,2
11	Biliceni Noi	63	3056	203	24	51	51	89	418	13,7	13,7	0	0	0,0	560	18,3	55,0
12	Biliceni Vechi	66	4460	347	32	76	107	58	620	13,9	13,9	0	0	0,0	966	21,7	65,0
13	Bocani	41	4563	784	5	47	59	395	1290	28,3	28,3	8	0,18	0,4	1134	24,9	74,6
14	Borosani Nou	11	2626	411	12	6	84	7	520	19,8	19,8	6	0,23	0,5	321	12,2	36,7
15	Braniste	12	2829	327	13	10	62	172	584	20,6	20,6	6	0,21	0,4	413	14,6	43,8
16	Cajba	25	2614	439	14	11	40	22	526	20,1	20,1	0	0	0,0	440	16,8	50,8
17	Călineşti	42	9548	2797	17	47	227	70	3158	33,1	33,1	0	0	0,0	1118	11,7	35,1
18	Călugăr	43	4833	403	23	24	291	147	888	18,4	18,4	0	0	0,0	1070	22,1	66,4
19	Camenca	26	3695	130	35	27	39	50	281	7,8	7,8	0	0	0,0	677	18,3	55,0
20	Chişcăreni	67	10908	1408	66	186	308	778	2747	25,2	25,2	0	0	0,0	2230	20,4	61,2
21	Ciulacu Nou	44	5267	226	42	17	150	160	597	11,3	11,3	0	0	0,0	985	18,7	56,1
22	Ciuculea	38	5062	731	40	67	113	96	1037	20,5	20,5	0	0	0,0	915	18,1	54,0
23	Cobai	39	3699	564	41	24	61	112	602	22,3	22,3	0	0	0,0	595	16,5	49,8
24	Copăceni	68	6733	995	50	35	85	99	1244	18,5	18,5	0	0	0,0	1271	18,9	56,8
25	Corlăteni	13	10407	267	172	84	236	85	844	8,1	8,1	67	0,64	1,3	811	7,8	23,4
26	Coşcodeni	69	7712	967	56	113	93	222	1450	18,8	18,8	0	0	0,0	1816	23,5	70,6
27	Costeşti	2	7515	829	63	3	2363	70	3328	44,3	44,3	2	0,03	0,1	572	7,6	22,8
28	Cubolta	70	3822	147	32	33	57	54	323	8,2	8,2	0	0	0,0	390	9,9	29,6
29	Cuhneşti	27	8924	2469	63	38	380	56	3006	33,7	33,7	0	0	0,0	1271	14,2	42,7
30	Danu	28	4951	340	69	22	190	33	654	13,2	13,2	0	0	0,0	574	11,6	34,8
31	Dobrogea Veche	71	3604	79	74	14	79	3	249	6,9	6,9	0	0	0,0	362	9,8	29,3
32	Domineni	82	5407	162	58	13	69	39	341	6,3	6,3	5	0,09	0,2	708	13,1	39,2
33	Drăgăneşti	72	12272	554	154	62	212	367	1349	11,0	11,0	0	0	0,0	1922	15,7	47,0
34	Dumbrăviţa	73	3496	341	26	66	91	159	683	19,5	19,5	0	0	0,0	718	20,5	61,8

Fig.1. Baza de date.

Folosind harta teritorial-administrativă, se face codificarea comunelor în conformitate cu poziția lor. O astfel de organizare a datelor ne permite aranjarea lor și ulterior are loc alcătuirea hărților pentru diferite tipuri de folosire a terenului, conform coeficienților obținuți în urma calculelor respective (și care vor fi indicați în legendă) (fig.2.).

Microsoft Excel - land... 15:05

Codul pe harta	№. pe ordin	Comuna	Denumirea	Pășuni	Coefficient	Fânea	Coefficient	Multianuale	Coefficient	Alte	Coefficient	raportul dintre capacitatea si necesitatea	rang
1	1	mun. Chișinău	Băi	104	754	0	0	118	1711	35	40.6	2505.6	1
2	2		Elizaveta	538	2900.5	0	0	157	2276.5	13	15.08	6192.08	2
3	3		Sălcova	95	698.75	0	0	172	2494	1	1.16	3183.91	1
4	4	orașul	Palești	181	1312.25	0	0	110	1595	12	13.92	2921.17	1
5	5		A. Băneanu Vechi	505	4356.25	0	0	122	1769	73	84.68	6239.92	2
6	6		Bocanc	1134	8221.5	8	46.4	364	5278	395	458.2	14004.1	3
7	7		Călnest	1118	8105.5	0	0	333	4828.5	70	81.2	13015.2	3
8	8		Călugăr	1070	7757.5	0	0	322	4669	147	170.52	12597.02	3
9	9		Coșlacu Nou	985	7141.25	0	0	286	4147	160	185.8	11473.35	3
10	10		Egurova	365	2646.25	0	0	114	1653	16	18.56	4317.81	1
11	11		Pălești Noi	217	1573.25	0	0	159	2205.5	12	13.92	3892.67	1
12	12		Olteni	1368	9918	17	98.6	480	7076	177	205.32	17297.92	4
13	13		Hilina	384	2734	0	0	66	957	17	19.72	3760.72	1
14	14		Hozest	953	6909.25	0	0	254	3683	325	377	10969.25	3
15	15		Lietzia	245	1776.25	0	0	147	2131.5	15	17.4	3925.15	1
16	16		Ipcăciu	1091	7909.75	4	23.2	474	6872	220	255.2	13061.15	4
17	17		Isvoani	283	2051.75	0	0	30	1160	47	54.52	3266.27	1
18	18		Mărușeni	630	4712.5	0	0	301	4364.5	99	114.84	9191.84	2
19	19		Nălaieva	2047	14540.75	1	5.8	504	7308	251	291.16	22445.71	5
20	20		Năvăneș	206	1493.5	33	191.4	689	9991.5	23	26.68	16052.08	4
21	21		Obreja Vechi	672	4872	16	92.2	302	4379	68	78.88	9422.68	2
22	22		Pinzăreni	513	3755.5	0	0	129	1870.5	25	32.48	5652.45	2
23	23		Firiza	313	2269.25	0	0	225	3262.5	27	31.32	5263.07	2
24	24		Fruteș	1023	7416.75	0	0	123	1783.5	140	162.4	9362.65	2
25	25		Râșeni	254	1896.5	0	0	263	3813.5	33	38.28	5548.28	2
26	26		Răpene	482	3494.5	0	0	257	3726.5	49	56.84	7277.84	2
27	27		Sârata Vechi	759	5502.75	1	5.8	152	1914	126	147.6	7638.31	2
28	28		Scumpia	963	6981.75	14	81.2	239	3465.5	84	97.44	10625.89	3
29	29	orașul	Glodeni	255	1848.75	0	0	74	1073	20	23.2	2944.95	1
30	30		Bălăbănești	1381	10012.25	0	0	402	5829	102	118.32	15939.57	4
31	31		Cașla	440	3190	0	0	144	2068	22	25.52	5303.52	2

Fig.2. Calcularea coeficienților și a indicilor.

Pe hărți se arată indici ca: ponderea plantelor multianuale, a pășunilor, terenurilor arabile în diferitele zone ale republicii. Una dintre acestea se arată mai jos (fig.3).

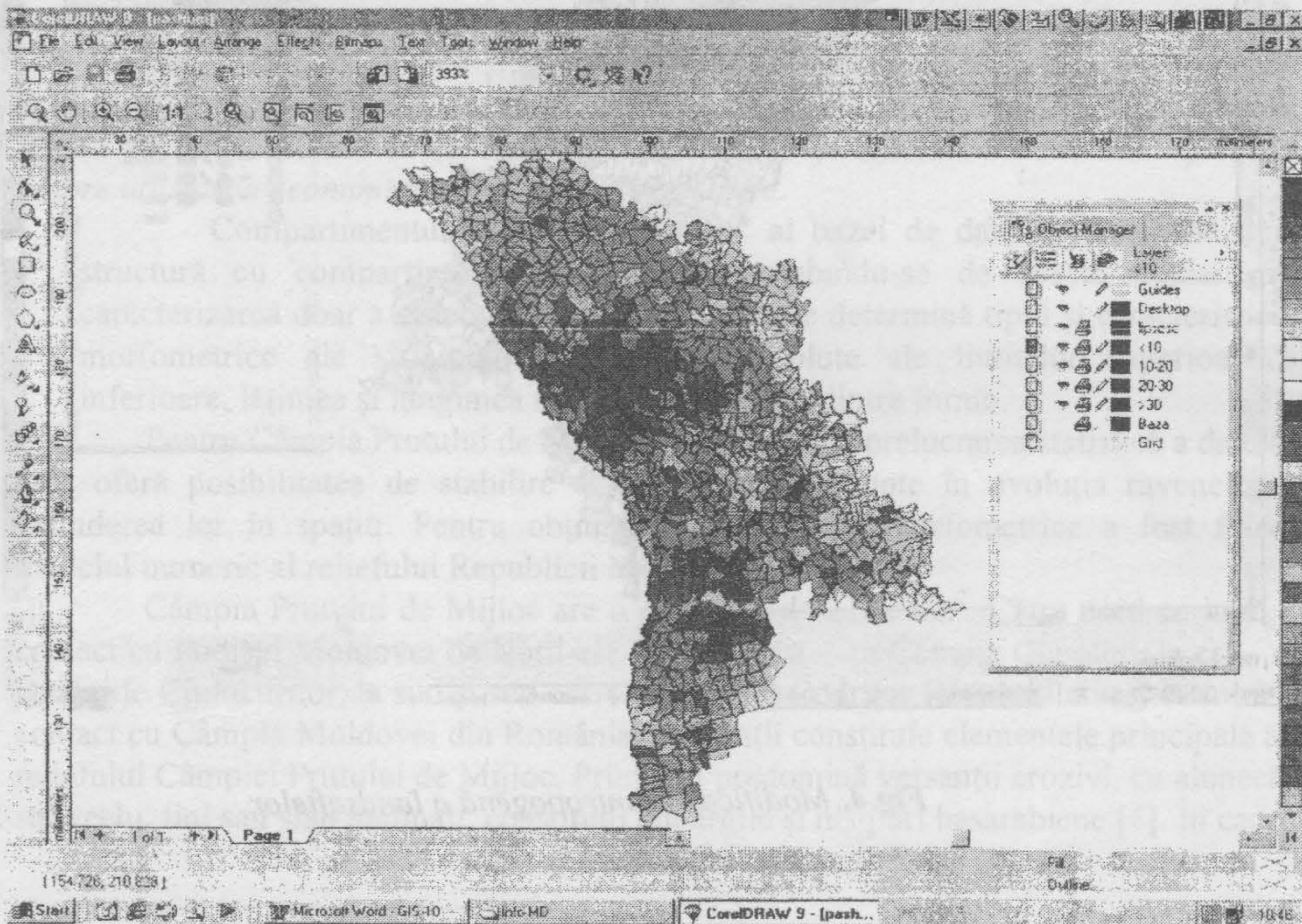

Fig.3. Intensitatea folosirii teritoriului R. Moldova în scopul pășunatului.

În afară de aceasta, baza de date ne permite calcularea unor indici integrali, cum ar fi influența antropică asupra teritoriului sau capacitatea de producție a teritoriului (după cantitatea de oxigen) ce se folosesc la construirea hărților respective (fig.4). Pentru calcularea acestor indici folosim formulele corespunzătoare.

În ambele cazuri, creșterea intensității manifestării procesului pe hărți se exprimă prin trecerea de la nuanțe mai deschise spre cele mai închise ale culorii alese.

Când este vorba despre echilibrul dintre ecosistemele artificiale și cele naturale (cu rol stabilizator) se aduce cota de 25-30% din teritoriul statului în folosul ultimelor. Se consideră că această valoare e suficientă pentru păstrarea biodiversității și menținerea balanței ecosistemelor. În Republica Moldova ecosistemele naturale constituie 17% din teritoriu, din care jumătate o reprezintă suprafețele silvice - într-adevăr cu rol stabilizator, iar cealaltă parte o reprezintă pășunile, care în prezent sunt folosite fără reglementări și control. Având în vedere că, juridic, o mare parte a fondului de terenuri folosite în agricultura republicii nu mai aparține statului, acestuia revenindu-i doar 17,3%, din care doar 13,6% revine fondului de rezervă, este practic limitată posibilitatea utilizării ecologic-echilibrată a teritoriului republicii.

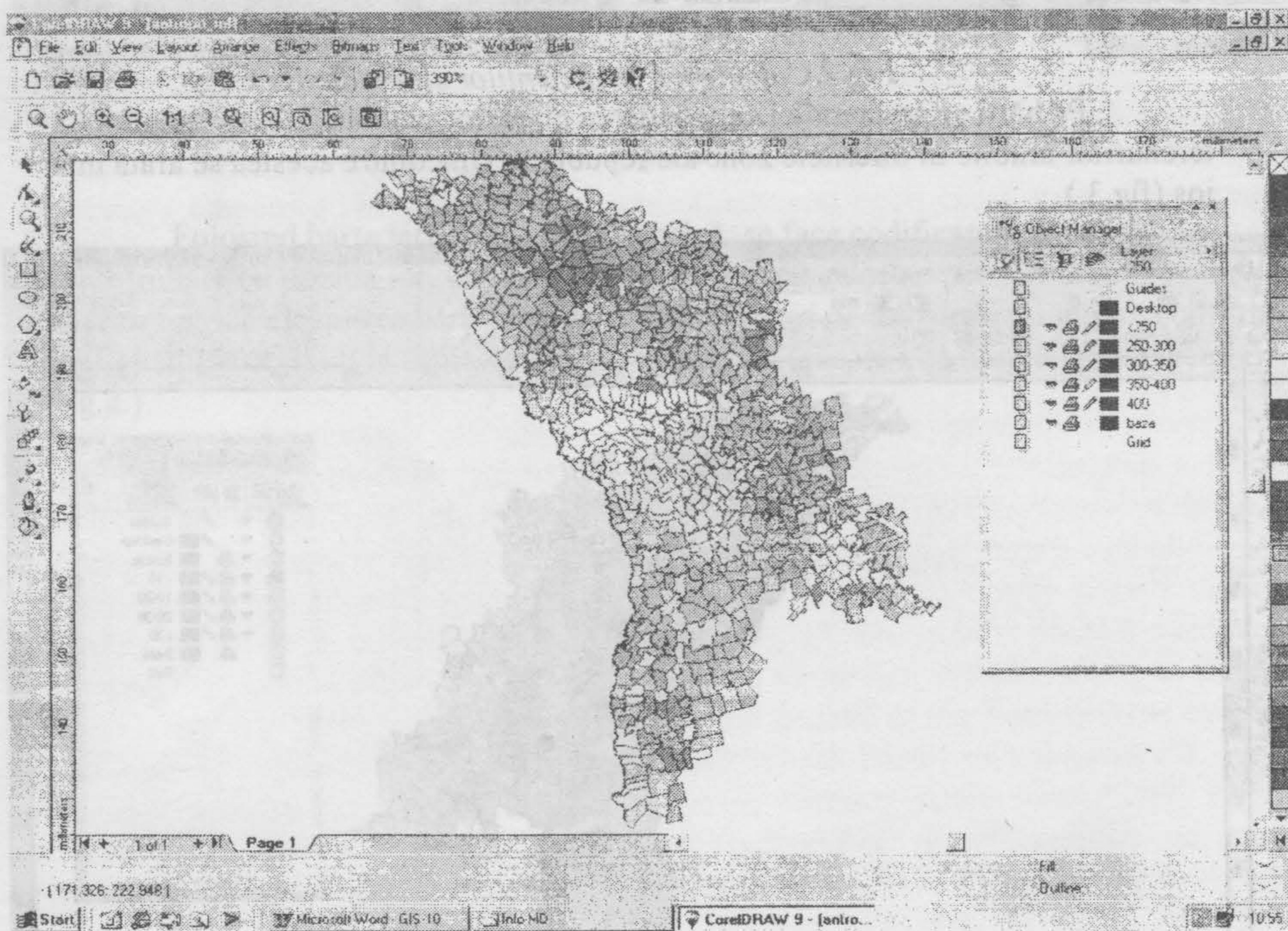

Fig.4. Modificarea antropogenă a landșaftelor